

СТАНОВИЩЕ

от проф. д.с.н. Антония Влаева Матеева-Радева

Относно: представената научна продукция от гл. ас. д-р Стефан Калчев Рашев за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент” по научната специалност „Растителна защита”, шифър 04.01.10, обявен в Държавен вестник, бр.97 от 08.11.2013 г.

Главен асистент д-р Стефан Калчев Рашев започва своята професионална кариера като ентомолог в Института по памука в гр. Чирпан. В съответствие с научната специфика на този Институт научно-изследователска дейност на кандидата е свързана с ентомологичните проблеми при две важни за страната ни култури – твърда пшеница и памук. Това обстоятелство обяснява специализираната и целенасочена научна дейност на д-р Рашев, документирана в представените от него материали за участие в конкурса за „доцент”.

В обявения конкурс той участва с общо 35 броя публикации, които са пряко свързани с растително-защитните проблеми по памука и отчасти с тези на твърдата пшеница.

При картотекиране видовия състав на ентомофауната по памука кандидатът установява като проблемни памуковата листна въшка и тютюневия трипс. Този факт му дава основание да насочи своите изследвания основно върху тези два вида. Като ентомологични обекти те са проучвани в тясна взаимовръзка с отделните елементи на специфичната памукова агроценоза, агротехника, плевелни асоциации и абиотични фактори, в частност температура и относителна влажност на въздуха в отделните памукопроизводителни райони.

От цялостната научно-изследователска дейност на кандидата като най-значими постижения приемам следните:

- Проучванията, свързани с вредната дейност на памуковата листна въшка *Aphis gossipii* Glover на аберационно ниво - те разкриват потенциалните възможности за адаптация на този полифаг;
- Представената морфологична характеристика на трите аберации на памуковата листна въшка и взаимовръзката им с температурата и относителната влажност на въздуха;
- Изследванията върху механизма на взаимоотношения между памуковата листна въшка и ентомофагите от сем. *Coccinellidae*, сем. *Nabidae*, сем. *Chrysopidae* и сем. *Syrphidae* (4, 26,28);
- Проучванията за влиянието на едногодишните плевели върху появата и намножаването на памуковата листна въшка;
- Установяване устойчивостта на някои диви форми памук и на възможностите за тяхното използване в селекционните програми (38);
- Проучванията относно резистентния статус на памуковата листна въшка по метода на пробитно-логаритмичната трансформация в различни памуко-производителни райони на Южна България (11, 12, 13);
- Установената устойчивост на памуковата листна въшка *Aphis gossipii* Glover и на тютюневия трипс *Thrips tabaci* Lind към най-често използваните срещу тях химически продукти чрез метода на дискриминиращата доза (14, 15, 31, 35).

В резултат на задълбочената и продължителна научна дейност на кандидата изброените дотук постижения освен теоретичен имат и приложен характер. Последните успешно са включени при изготвянето на интегрираните схеми за борба с икономически важните неприятели като елементи на технологиите за отглеждане на памука.

Като съавтор на технологията за отглеждане на твърдата пшеница той участва с разработена система от мероприятия за борба с икономически важните неприятели. В случая особена роля е отделена на агротехническия и химическия методи.

Дългогодишните задълбочени и широко-аспектни проучвания върху ентомофауната в памуковата агроценоза са обобщени в един много добре разработен и илюстриран монографичен труд, който има своето научно и научно-приложно значение. В него силно впечатление прави взаимовръзката между видовия състав на неприятелите, плевелните асоциации и конкретните условия на отглеждане на памука.

Някои от посочените приноси в научните публикации на гл. ас. д-р Стефан Рашев – самостоятелни и в съавторство – могат да бъдат определени и като нови факти по отношение на морфологията и биекологията на памуковата листна въшка *Aphis gossipii* Glover и на тютюневия трипс *Thrips tabacci* Lind.

Представената научна продукция на кандидата е цитирана в девет български и в две чуждестранни публикации.

Със задоволство искам да отбележа и факта, че гл. ас. д-р Стефан Рашев успешно популяризира своите научни достижения посредством завиден брой научно-популярни статии – 32 броя и участие в научно-производствени семинари (1).

Кандидатът активно участва и в международни научни проекти, свързани с културата памук – последователно през 2000, 2003, 2009 и 2012 години. Той има участие и в 10 национални научни проекта към Селскостопанската академия и към Националния център за аграрни науки, които проекти са тясно свързани с неговите специфични компетенции като ентомолог.

В заключение считам, че гл. ас. д-р Стефан Рашев се представя в конкурса за „доцент” с достатъчна по обем и стойност научно-

изследователска продукция. Това ми дава основание да заявя, че той е един напълно отговарящ на изискванията кандидат за „доцент”. Съгласно приложените документи и материали по конкурса и на изискванията за научните звания, аз си позволявам да препоръчам на уважаемите членове на научното жури при Аграрен университет – Пловдив да присъди академичната длъжност „доцент” на гл. ас. д-р Стефан Калчев Рашев.

31.01.2014 г.

Пловдив

Подпис:

(проф. д.с.н. А. Матеева)